

Universitatea Tehnică a Moldovei

**INSTITUȚIA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN
MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Studentul: Volontir Pavel

Coordonator: Stahi Tatiana

**Conf. univ.,
Doctor în drept**

Chișinău, 2023

CUPRINS

LISTA

CU

ABREVIERI

.....	11
INTRODUCERE.....	12
1. ANALIZA CATEGORIEI JURIDICE A SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ.....	15
1.1. <u>Evoluția și reglementările naționale și internaționale a instituției securității și sănătății în muncă.....</u>	15
1.2. <u>Analiza științifică a categoriei juridice a securității și sănătății în muncă.....</u>	21
1.3. Concluzii la capitolul 1.....	27
<u>2. MECANISMUL LEGAL DE ORGANIZARE ȘI ASIGURARE A SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ.....</u>	28
2.1. <u>Consacrarea legală a obligațiilor angajatorului în domeniul securității și sănătății în muncă.....</u>	28
2.2. <u>Consacrarea legală a obligațiilor salariaților în domeniul securității și sănătății în muncă.....</u>	33
2.3. Aspecte particulare privind organizarea securității și sănătății în muncă în domeniul agriculturii.....	35
2.4. Instruirea salariaților în domeniul securității și sănătății în muncă.....	40
2.5. Concluzii la capitolul 2.....	44
3. ACCIDENTELE DE MUNCĂ ȘI BOLILE PROFESIONALE.....	46
3.1. Evaluarea factorilor de risc - măsură preventivă privind accidentele de muncă și bolile profesionale.....	46
3.2. Aspecte conceptuale privind accidentele de muncă și bolile profesionale în Republica Moldova.....	51
3.3. Formele de exercitare a controlului asupra respectării legislației în domeniul securității și sănătății în muncă.....	55
3.4. Concluzii la capitolul 3.....	61
4. ASPECTE PRACTICE ÎN <u>MATERIA SĂNĂTĂȚII ȘI SECURITĂȚII ÎN MUNCĂ.....</u>	63
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	70

BIBLIOGRAFIE	72
ANEXA A Graficul accidentelor de muncă în anul 2018.....	77
ANEXA B Graficul accidentelor de muncă în anul 2019.....	78
ANEXA C Graficul accidentelor de muncă în anul 2020.....	79
ANEXA D Graficul accidentelor de muncă în anul 2021.....	80

ADNOTARE

Numele, prenumele: Volontir Pavel

Titlu: Instituția securității și sănătății în muncă

Structura lucrării: introducere, 4 capitole, 12 subcapitole, concluzii și recomandări, bibliografie.

Cuvinte cheie: securitate și sănătate în muncă, accident de muncă, boală profesională, evaluarea riscurilor, angajator, salariat, controlul asupra respectării legislației muncii.

Problematika studiului. Problema sănătății și securității la locul de muncă a constituit și va constitui un element fundamental al politicilor sociale ce au fost adoptate de-a lungul timpului și, datorită diferențelor majore între state, este necesară o abordare globală cu privire la sănătate și securitate în muncă. Procesul de muncă reprezintă un sistem format din patru componente: omul, sarcina de muncă, mijloacele de producție și mediul de muncă care interacționează și se influențează reciproc, într-o relație perpetuă. Pornind de la premisa că protecția muncitorului în procesul de muncă trebuie să primeze criteriului economic, ampluarea actuală a fenomenului accidentogen impune reconsiderarea criteriului securității și sănătății în muncă. Pentru realizarea acestui obiectiv se impun schimbări de percepție și atitudine a tuturor celor implicați în procesul de muncă.

Obiectivele: examinarea evoluției preocupărilor și a reglementărilor în domeniul securității și sănătății în muncă; analiza opiniilor în doctrina națională și internațională *vis –a - vis* de instituția securității și sănătății în muncă; identificarea și elucidarea drepturilor și obligațiilor salariaților și angajatorilor – subiecți implicați direct în organizarea și asigurarea SSM; analiza instrucțiunilor în domeniul securității și sănătății în muncă; analiza conceptului de accidentelor de muncă, tipurile de accidente de muncă și modalitatea de cercetare a lor; analiza conceptului de boală

profesională; analiza conceptului de „formă de exercitare a controlului și a supravegherii” în domeniul securității și sănătății în muncă prin prisma doctrinei și a legislației în vigoare; analiza particularităților controlului obștesc ca una dintre formele controlului asupra respectării legislației muncii în domeniul securității și sănătății în muncă;expunerea concluziilor și propunerilor.

Metode aplicate la realizarea cercetării: Bazele metodologice ale cercetării constau dintr-o pluralitate prestabilită de metode și anume: metode generale (istorică, logică, sistematică, analiza, sinteza, deducția, generalizarea, abstractizarea, analogia); metode sociologice (metoda analizei sistemice, metoda comparativă); metode juridice (metoda formal-juridică, metoda juridică comparată); metode statistice (metoda grupărilor statistice, metoda corelației).

Rezultatul concret obținut: constă în formularea concluziilor de ordin teoretic și practic și expunerea unor concluzii în domeniul securității și sănătății în muncă.

ANNOTATION

Name, first name: Volontir Pavel

Title: The institution of safety and health at work

The structure of the work: introduction, 4 chapters, 12 subsections, conclusions and recommendations, bibliography.

Keywords: safety and health at work, work accident, occupational disease, risk assessment, employer, employee, control over compliance with labor legislation.

The problem of the study. The issue of health and safety at work has been and will be a fundamental element of social policies that have been adopted over time and, due to major differences between states, a global approach to health and safety at work is necessary. The work process is a system made up of four components: the man, the work task, the means of production and the work environment that interact and influence each other in a perpetual relationship. Starting from the premise that the worker's protection in the work process must take precedence over the economic criterion, the current increase in the accident-related phenomenon requires the reconsideration of the safety and health criterion at work. To achieve this objective, changes in perception and attitude of all those involved in the work process are required.

Objectives:examining the evolution of concerns and regulations in the field of safety and health at work; analysis of opinions in national and international doctrine *vis-à-vis* the institution of safety and health at work; identification and elucidation of the rights and obligations of employees and employers - subjects directly involved in the organization and provision of OSH; analysis of instructions in the field of safety and health at work; the analysis of the concept of

work accidents, the types of work accidents and the method of researching them; analysis of the concept of occupational disease; analysis of the concept of „form of exercise of control and supervision” in the field of safety and health at work through the prism of doctrine and legislation in force;

Methods applied to the realization of the research: The methodological bases of research consist of a predetermined plurality of methods, namely: general methods (historical, logical, systematic, analysis, synthesis, deduction, generalization, abstraction, analogy); sociological methods (systemic analysis method, comparative method); legal methods (formal-legal method, comparative legal method); statistical methods (method of statistical groups, correlation method).

The concrete result obtained: consists in formulating theoretical and practical conclusions and presenting some conclusions in the field of safety and health at work.

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei. Transformarea conștientă a elementelor de mediu de către om, în folosul său, a fost plătită de mai multe ori prea scump, cu viața sau cu sănătatea lucrătorilor. Încă în vechime au existat preocupări legate de prevenirea accidentelor survenite în timpul muncii, iar odată cu epoca industrială, s-au ajuns ca acestea să nu mai fie privite ca o fatalitate, ci să li se acorde importanță cuvenită, făcându-se din studiul lor o preocupare a științei.

Deci, problema sănătății și securității la locul de muncă a constituit și va constitui un element fundamental al politicilor sociale ce au fost adoptate de-a lungul timpului și, datorită diferențelor majore între state, este necesară o abordare globală cu privire la sănătate și securitate în muncă.

Procesul de muncă reprezintă un sistem format din patru componente: omul (executantul), sarcina de muncă (activitatea pe care acesta trebuie să o desfășoare), mijloacele de producție (elementele materiale – clădiri, mașini, instalații, unelte, materii prime, etc) și mediul de muncă (totalitatea condițiilor fizice, chimice, biologice și psihologice în care executantul își desfășoară activitatea: mediul fizic, ambiant și mediul social), care interacționează și se influențează reciproc, într-o relație perpetuă.

În prezent, civilizația industrială este asociată cu creșterea numărului de accidente de muncă și al bolilor profesionale. În fiecare an se produc în lume peste zece milioane de accidente de muncă, generând numeroase probleme umane, economice, iar securitatea muncii constituie un concept de mare importanță și interes, datorită efectelor grave pe care le generează accidentele de muncă asupra integrității anatomo-funcționale ale persoanelor implicate și totodată asupra relațiilor economice

Noutatea științifică. Așadar, pornind de la premisa că protecție muncitorului în procesul de muncă trebuie să primeze criteriului economic, amploarea actuală a fenomenului accidentogen impune reconsiderarea criteriului securității și sănătății în muncă. Pentru realizarea acestui obiectiv se impun schimbări de percepție și atitudine a tuturor celor implicați în procesul de muncă, pe toate palierele: conceptual-legislativ, economic, tehnic, social și psihologic. În acest context se încadrează activitatea de cunoaștere a cauzelor și condițiilor care au determinat, au înlesnit sau au favorizat producerea accidentelor de muncă, precum și a îmbolnăvirilor profesionale, ca o premisă a realizării a unei calități superioare în activitatea de cercetare și de securitate a muncii.

Statisticile elaborate de OIM au evidențiat consecințele serioase ale accidentelor de muncă și a bolilor profesionale la nivel mondial, estimându-se ca la nivel mondial au existat un

număr de milioane de persoane decedate în urma accidentelor de muncă și boli profesionale provenite din cauza accidentelor de muncă. Astfel media zilnică de decese din cauza accidentelor de muncă pe întreg mapamondul se ridică la circa 6300 de salariați, iar media zilnică a salariaților accidentați se ridică la 850000.

Pornind de la premisa că protecția muncitorului în procesul de muncă trebuie să primeze criteriului economic, ampluarea actuală a fenomenului accidentogen impune reconsiderarea criteriului securității și sănătății în muncă. Pentru realizarea acestui obiectiv se impun schimbări de percepție și atitudine a tuturor celor implicați în procesul de muncă.

Scopul lucrării. Teza propusă atenției are scopul de a analiza complex instituția securității și sănătății în muncă, precum și a mecanismului legal de asigurare a securității și sănătății în muncă.

Obiectivele generale:

- examinarea evoluției preocupărilor și a reglementărilor în domeniul securității și sănătății în muncă;
- analiza opiniilor în doctrina națională și internațională *vis -a - vis* de instituția securității și sănătății în muncă;
- identificarea și elucidarea drepturilor și obligațiilor salariaților și angajatorilor – subiecți implicați direct în organizarea și asigurarea SSM;
- analiza instrucțiunilor în domeniul securității și sănătății în muncă;
- analiza conceptului de accidentelor de muncă, tipurile de accidente de muncă și modalitatea de cercetare a lor;
- analiza conceptului de boală profesională;
- analiza conceptului de „formă de exercitare a controlului și a supravegherii” în domeniul securității și sănătății în muncă prin prisma doctrinei și a legislației în vigoare;
- analiza particularităților controlului obștesc ca una dintre formele controlului asupra respectării legislației muncii în domeniul securității și sănătății în muncă;
- expunerea concluziilor și propunerilor.

Metodologia de cercetare. Bazele metodologice ale cercetării aspectelor teoretico-practice privind formele de exercitare a controlului asupra respectării legislației în domeniul securității muncii constau dintr-o pluralitate prestabilită de metode, mijloace și procedee utilizate, și anume: metode generale (istorică, logică, sistematică, analiza, sinteza, deducția, generalizarea, abstractizarea, analogia); metode sociologice (metoda analizei sistemice, metoda comparativă); metode juridice (metoda formal-juridică, metoda juridică comparată); metode statistice (metoda grupărilor statistice, metoda corelației).

Structura lucrării. Lucrarea este formată din introducere, 4 capitole cu 12 subcapitole, concluzii generale și bibliografie.

Capitolul I. *Analiza categoriei juridice a SSM.* Au fost analizate părerile cercetătorilor care s-au preocupat de instituția securității și sănătății în muncă. De asemenea, a fost supusă cercetării evoluția preocupărilor și a reglementărilor în domeniul securității și sănătății muncii.

Capitolul II. *Necanismul legal de organizare și asigurare a securității și sănătății în muncă.* Este dedicat cercetării problemelor ce vizează reglementarea securității și sănătății muncii prin prisma instrumentelor OIM, a directivelor Uniunii Europene și a legislației naționale din domeniu. În acest compartiment au fost supuse analizei drepturile și obligațiile subiecților implicate în organizarea și asigurarea serviciilor de prevenire a riscurilor profesionale.

Capitolul III. *Accidentele de muncă și bolile profesionale.* Am făcut o cercetare complexă a conceptului de „accident de muncă”, fiind elucidată și procedura de cercetare a accidentelor de muncă și formele de exercitare a controlului asupra respectării legislației în domeniul securității și sănătății în muncă.

Capitolul IV. *Aspecte practice în materia securității și sănătății în muncă.* Este destinat analizei instrucțiunilor pentru securitatea și sănătatea în muncă și analiza statistică a accidentelor de muncă.

BIBLIOGRAFIE

Acte normative internaționale și naționale

- 1 Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 217-XII din 28 iulie 1990. În: *Tratate internaționale*, 1998, vol. I, p. 11-18.
- 2 Convenția OIM nr.155 privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 755-XIV din 24.12.1999 <https://ism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Conventia%20nr.155>
- 3 Convenția OIM nr. 187 privind cadrul de promovare a sănătății și securității în muncă ratificată prin Legea nr. 72 din 26.11.2009, în vigoare pentru Republica Moldova din 18.12.2009. <https://ism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Conven%C8%9Bia%20nr.187>
- 4 Convenția OIM nr.81 privind inspecția muncii în industrie și comerț, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 593-XIII din 26.09.1995 <https://ism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Conven%C8%9Bia%20nr.81>
- 5 Convenția OIM nr.129 privind inspecția muncii în agricultură, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1130-XIII din 26.09.1997 <https://ism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Conven%C8%9Bia%20nr.129>

- 6 Convenția OIM nr. 184/2001 cu privire la securitate și sănătate în agricultură, ratificată prin Legea RM nr. 1058 din 16.05.2002, în vigoare pentru Republica Moldova din 20.09.2003.
- 7 Directiva Consiliului 89/391/CEE Privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă din 12 iunie 1989. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 183 din 29.06.1989, p. 2-13.
- 8 Directiva Parlamentului European și Consiliului 2009/104/CE privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă din 16 septembrie 2009. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 260/5 din 03.10.2009, p. 15-24.
- 9 Directiva 89/654/CEE Privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă” din 30.11.1989. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 393 din 30.12.1989, p. 2-14
- 10 Constituția Republicii Moldova: din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.1 din 12.08.1994.
- 11 Codul Muncii al Republicii Moldova, nr.154-XV din 28.08.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.159-162 din 29.07.2003.
- 12 Legea Republicii Moldova cu privire la securitatea și sănătatea în muncă: nr. 186 din 10.07.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 143-144 din 05.08.2008.
- 13 Legea Republicii Moldova cu privire la asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale: nr. 756-XIV/1999. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 31-33 din 23.03.2000.
- 14 Legea Republicii Moldova privind supravegherea de stat a sănătății publice: nr. 10-XVI/2009 din 03.02.2009. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 67. Din 03.04.2009.
- 15 Legea Republicii Moldova cu privire la protecția civilă: nr. 271 din 09.11.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 20 din 29.12.1994
- 16 Legea Republicii Moldova privind Inspectoratul de Stat al Muncii: nr. 140-XV/2001 din 10.05.2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 68-71 din 29.06.2001.
- 17 Legea Republicii Moldova cu privire la sindicate: nr. 1129-XIV/2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 130-132 din 19.10.2000
- 18 Legea Republicii Moldova privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu: nr. 278-XIV/1999. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 024 din 11.03.1999.
- 19 Legea României a securității și sănătății în muncă: nr. 319/2006 din 14.07.2006. În: Monitorul Oficial al României, nr. 646 din 26.07.2006.
- 20 Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă: nr. 353 din 5 mai 2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 91-93 din 08.06.2010.
- 21 Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Listei-tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare: nr. 1487 din 31.12.2004. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 5-12 din 14.01.2005.

- 22 Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă: nr. 1361 din 22.12.2005. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 9-12 din 20.01.2006.
- 23 Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale: nr. 513 din 11 august 1993. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 8 din 30.08.1993.
- 24 Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă: nr. 603 din 11.08.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 135-138 din 19.08.2011.
- 25 Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 380 din 23.04.1997 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 15.05.1997, nr. 31-32 (abrogată)
- 26 Recomandarea Plenului Curții Supreme de Justiție Republicii Moldova Cu privire la aplicarea convenției Organizației Internaționale a Muncii, ratificate de Republica Moldova: nr. 69 din 15 decembrie 2014. În: http://jurisprudenta.csj.md/search_rec_csj.php?id=107
- 27 Normele pentru elaborarea instrucțiunilor de protecție a muncii, aprobate prin Ordinul ministrului muncii, protecției sociale și familiei nr. 54/2001 din 08.11.2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 33-35 din 07.03.2002.
- 28 Standardele CEI 812/1985. Securitatea mașinilor. Analiza modurilor de defectare și a efectelor lor.
- 29 Standardul EN ISO 12100-1:2003. Securitatea masinilor. Principii generale de proiectare. Evaluarea și reducerea riscurilor.

Manuale, contribuții în seriale tipărite

- 30 ARON, I. *Accidentul de muncă*. București: Universul Juridic, 2014. 346 p.
- 31 AVORNIC GH. *Tratat de teoria generală a statului și dreptului*. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 2010. 580 p.
- 32 BARBU, VI. *Curs de dreptul muncii*. București: Național, 2005. 500 p.
- 33 BELU, C. *Dreptul muncii*. Craiova: Universitaria, 2012. 410 p.
- 34 BELIGRĂDEANU, Ș. *Legislația muncii comentată*. București: Lumina Lex, 1997. 199 p.
- 35 BOIȘTEANU, E., ROMANDAȘ, N. *Dreptul muncii. Partea generală: Manual*. Chișinău: CEP USM, 2012. 154 p.
- 36 BOIȘTEANU, E., ROMANDAȘ, N., *Dreptul muncii. Manual*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 736 p.
- 37 BRONSTEIN A. *International and comparative Labour Law. Current challenges*, ILO, 2009. 320 p.
- 38 CAPȘA, T. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova. În: *Dreptul muncii*, nr. 3/2010, nr. 7-8. 203 p.
- 39 CASIAN, C. *Accidentul de muncă. Realități și perspective*. București: Universul Juridic 2023. 430 p.

- 40 CREANGĂ, I. *Curs de drept administrativ*. Chișinău: Epigraf, 2004. 449 p.
- 41 DORNEANU, V., BĂDICĂ, Gh. *Dreptul muncii*. București: Lumina Lex, 2002. 499 p.
- 42 EWING, K., MCCOLGAN, A. COLLINS, H. *Labour Law. Cases. Texts and Materials*. Hart Publishing, 2005. 1100 p.
- 43 FILIP, Gh. ș.a. *Dreptul muncii și securității sociale*. Iași: Junimea, 2002. 300 p.
- 44 GÎLCĂ, C. *Codul muncii al României comentat și adnotat*. București: Rosetti International, 2013. 740 p.
- 45 GHIMPU, S., ȚICLEA, Al. *Dreptul muncii*. București: All Beck, 2001. 876 p.
- 46 GHIMPU, S., ȚICLEA, AL. TUFAN, C. *Dreptul securității sociale*. București: All Beck, 1998
- 47 GUȚULEAC, V., SPÎNU, I., COMARNIȚCAIA, E. *Drept administrativ*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2013. 656 p.
- 48 MANDA, C. *Drept administrativ comparat. Controlul administrativ în spațiul juridic european*. București: Lumina Lex, 2005. 623 p.
- 49 MAZEAUD, A. *Droit du travail*. Paris: Montchrestien, 2000. 523 p.
- 50 MEDEANU, T. *Accidente de muncă*. București: Lumina Lex, 1998. 303 p.
- 51 MOCANU, E. *Curs de prelegeri la dreptul muncii*. Chișinău: CEP USM, 1997. 272 p.
- 52 NEGRU, T., SCORȚESCU, C. *Dreptul muncii*. Chișinău: Labirint-Cutasevici, 2010. 320 p.
- 53 ODINOKA, I. Riscul social – generatorul raporturilor de protecție socială. În: *Revista națională de drept*. nr. 7/2009, pp. 31
- 54 PĂSCĂLUȚĂ, F. Evoluția instituției supravegherii și controlului respectării legislației muncii. În: *Revista Națională de Drept. Ediție specială*. nr. 10-11/2011, pp. 91-94.
- 55 PĂSCĂLUȚĂ, F. *Legalitatea supravegherii și controlului respectării legislației muncii*. În: Materiale ale conferinței internaționale științifico-practice. Administrația publică în contextul programului de guvernare „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”. Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova. Chișinău: 21.05.2010. pp.159-161.
- 56 PĂSCĂLUȚĂ, F. *Sistemul organelor care exercită supravegherea și controlul asupra respectării legislației muncii în Republica Moldova*. În: Comunicări științifice a Institutului de Științe Administrative din Republica Moldova. Administrația publică în statul de drept. Chișinău: 27.09.2008. 118-120 p.
- 57 PĂSCĂLUȚĂ, F. Controlul obștesc asupra respectării legislației muncii în Republica Moldova. În: *Analele Științifice ale universității Cooperatost-Comerciale din Moldova*. Chișinău: nr. 9(2)/2011, pp. 231-235
- 58 PLESCA, A. *Obligațiile angajatorului in domeniul SSM*. În: Conferința „Integrare prin cercetare și inovare. Chișinău: Vol. 2, pp. 166-170.
- 59 PLESCA, A. *Aspecte conceptuale privind accidentele de muncă în Republica Moldova*. În: Conferința „Teoria și practica administrării publice”. Chișinău: 20.05.2016, pp. 341-345
- 60 POPESCU, A. *Dreptul internațional al muncii*. București: C.H. Beck, 2006. 678 p
- 61 PREDĂ, M. *Drept administrativ. Partea generală*. București: Lumina Lex, 2000. 399 p.
- 62 PRETOT, X. DUPEYROUX, J.J. *Droit de la sécurité sociale*, Paris: Dalloz, 2000. 255 p.
- 63 ROMANDAȘ, N. *Dreptul muncii*. Chișinău: Reclama, 1997. 410 p.

- 64 ROMANDAȘ, N., BOIȘTEANU, E. *Dreptul muncii. Manual.* Chișinău: Reclama, 2007. 404 p.
- 65 ROMANDAȘ, N. *Evaluarea factorilor de risc - măsură de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.* În: Conferința științifico-practică „Teoria și practica administrării publice” Nr. 3(306) / 2016, pp. 224-228
- 66 ROMANDAȘ, N. ș.a. *Libertatea de asociere: îndrumar pentru sindicaliști.* Chișinău: Centrul editorial al USM, 2005. 62 p.
- 67 SAVA, I. M. *Metoda de evaluare a riscurilor de sănătate și securitate în muncă MERA.* Râmnicu Vâlcea: Editura Conphys, 2008. 24 p.
- 68 STAHI, T., STAHI, V. *Răspunderea juridică în domeniul securității și sănătății în muncă.* În: Materialele Simpozionului Internațional Științifico-Practic „Utilizarea eficientă a resurselor hidro-funciare în condițiile actuale – realizări și perspective”, UASM. Chișinău: 2016, pp. 343-346.
- 69 ȘTEFĂNESCU, I.T. *Tratat de dreptul muncii.* București: Wolters Kluwer, 2007. 768 p.
- 70 ȘTEFĂNESCU, I.T. *Tratat teoretic și practic de drept al muncii.* Ed. a II-a. București: Universul Juridic, 2012. 941 p.
- 71 ȚARĂLUNGĂ, Gh. *Comentariu la Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă.* În: *Кадры и заработная плата* № 5 (89), 2014. 80 p.
- 72 ȚICLEA, Al. *Tratat de dreptul muncii.* București: Rosetti, 2006. 854 p.
- 73 ȚICLEA, Al., *Tratat de dreptul muncii: legislație, doctrină, jurisprudență.* București: Universul Juridic, 2013. 591 p.
- 74 ȚICLEA, Al., POPESCU, A., TUFAN, C. ș.a. *Dreptul muncii.* București: Rosetti, 2004. 783 p.
- 75 ȚICLEA, AL., TUFAN, C. *Protecția muncii în România.* București: Lumina Lex, 1997, 454 p.
- 76 ȚINCA, O. *Normele juridice de protecție a muncii.* București: Lumina Lex, 2002. 287 p.
- 77 ȚOP, D. *Dicționar de dreptul securității sociale,* București: Rosetti, 2006
- 78 VIERIU, E., VIERIU, D. *Dreptul muncii.* Chișinău: Contrast-Design, 2012. 805 p.
- 79 VIERIU, E., *Reglementarea securității și sănătății în muncă atât în dreptul intern cât și internațional.* În: *Administrarea publică: teorie și practică.* nr. 1/2013, pp. 40-45
- 80 VOICULESCU, N. *Dreptul muncii. Reglementări interne și comunitare.* București: Rosetti, 2003. 391 p.
- 81 ZOLTAN, B., JUDIT, B., ILDICO, E. *Manual de psihologia muncii și organizațională.* Iași: Polirom, 2007. 388 p.
- 82 ГОЛОВИНА, С. Ю., МОЛОДЦОВА, М. В. *Трудовое право России.* Москва: Норма, 2008. 703 с.
- 83 ГУСОВ, К.Н., ТОЛКУНОВА, В.Н. *Трудовое право России.* Москва: Проспект, 2003. 496 p.
- 84 КИСИЛЕВ, И.Я. *Трудовое право России и зарубежных стран.* Москва: Эксмо, 2006. 608 p.
- 85 КУРЕННОЙ, А.М. *Трудовое право России.* Москва: Юристъ, 2004. 496 p.
- 86 ОРЛОВСКИЙ, Ю.П. *Комментарий к Трудовому кодексу Российской Федерации.* Москва: Эксмо, 2002. 959 p.
- 87 ОРЛОВСКИЙ, Ю.П., НУРТДИНОВА, А. Ф. *Трудовое право России.* Москва: КОНТРАКТ, ИНФРА-М, 2008. 598 p.
- 88 ОРЛОВСКИЙ, Ю.П. *Словарь по трудовому праву.* Москва: БЕК, 1998. 578 p.

- 89 ЛЕБЕДЕВ, В.М. *Лекции по трудовому праву*. Томск: Издательство Томского Университета, 2002. 76 р.
- 90 ЛУШНИКОВА, М.В., ЛУШНИКОВ, А.М. *Курс трудового права*: Москва: Статут, 2009. 879 р.
- 91 СМИРНОВ, О.В. *Трудовое право*. Москва: Проспект, 1997. 382 р.
- 92 СЫРОВАТСКАЯ, Л.А. *Трудовое право*. Москва: Юристъ, 2001. 392 р.